

บริการซ่อมบำรุงยานยนต์

(Maintenance and repair services of motor vehicles)

1. สถานการณ์ภาพรวม

1.1 แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาของบริการซ่อมบำรุงยานยนต์¹

ยานยนต์นับเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการขนส่งและการเดินทาง โดยเฉพาะคนในชุมชนเมืองที่จำเป็นต้องอาศัยยานยนต์เป็นพาหนะในการใช้ชีวิตประจำวัน และดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและประสิทธิภาพในการผลิต ปัจจุบันจึงมียานยนต์รุ่นใหม่ ๆ ที่เป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น และทำให้การใช้งานรถยนต์และจักรยานยนต์บนท้องถนนมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ช่วยสร้างโอกาสทางการค้าการลงทุนให้กับธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ที่เป็นสาขาย่อยภายใต้บริการการขนส่งทางถนน เนื่องจากรถเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการบำรุงรักษาและเปลี่ยนแปลงอะไหล่ที่เสื่อมสภาพตามกาลเวลา หรือจำเป็นต้องได้รับการซ่อมแซมในกรณีที่มีอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อการใช้งาน นอกจากนี้ พฤติกรรมผู้บริโภคหรือผู้ใช้นายยนต์ที่ให้ความสำคัญกับการดูแลรถมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ที่ครอบคลุมถึงการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ตรวจสอบสภาพ ตกแต่ง เป็นธุรกิจที่ได้รับความสนใจและมีการลงทุนเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา

จากรายงาน “The Automotive Repair and Service Market: Global Opportunity Analysis and Industry Forecast, 2024-2032” บนเว็บไซต์ ResearchAndMarkets.com ระบุว่า ในปี 2566 ตลาดการซ่อมแซมและบริการยานยนต์โลกมีมูลค่า 825 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 29,576.25 พันล้านบาท)² และคาดว่าจะสูงถึง 2,140 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 76,719 พันล้านบาท)³ ภายในปี 2575 โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ร้อยละ 10.2 ระหว่างปี 2567 ถึง 2575 ⁴

ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกยังคงเป็นตลาดอันดับหนึ่งสำหรับธุรกิจการซ่อมแซมและบริการยานยนต์ เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากร โดยในปี 2566 มีมูลค่ากว่า 284 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และยังคงมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยจากการเติบโตของธุรกิจการขนส่งที่มีการใช้บริการของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้บริการรถบรรทุกขนส่งสินค้า รถโดยสาร และกลุ่มรถของบริษัทต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการซ่อมบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อธุรกิจ หรืออาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ซึ่งเพิ่มต้นทุนในการดำเนินธุรกิจได้

นอกจากนี้ กระแส (Trend) ของธุรกิจซ่อมบำรุงที่ได้รับความนิยม คือ การนำเอาเทคโนโลยีและระบบเซนเซอร์ (sensor) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและแนะนำการซ่อมบำรุงและรักษารถ รวมถึงจัดเก็บข้อมูลและประวัติรถในการซ่อมบำรุงอีกด้วย อาทิ การนำซอฟต์แวร์ Maintenance Management System ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนการซ่อมบำรุงและวางแผนระบบสำหรับ

¹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ธุรกิจซ่อมบำรุงรถยนต์ บทวิเคราะห์ธุรกิจ ประจำปีเดือน มิถุนายน 2562 จังหวัดนนทบุรี, https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2562/T26/T26_201906.pdf.

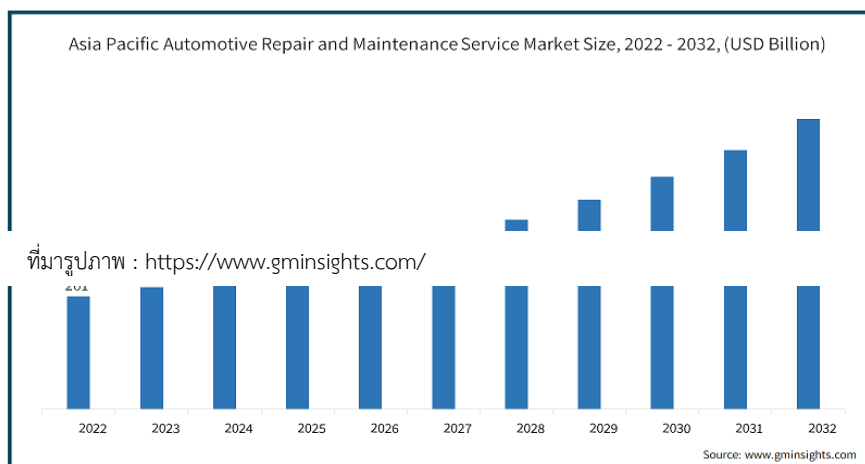
² อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567 : 1 ดอลลาร์สหรัฐ = 35.85 บาท

³ อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567 : 1 ดอลลาร์สหรัฐ = 35.85 บาท

⁴ The Business Research Company. Automotive Repair And Maintenance Global Market Opportunities And Strategies To 2032. <https://www.researchandmarkets.com/reports/5633461/automotive-repair-and-maintenance-global-market>

พนักงานในการตรวจสอบคุณภาพรถก่อนและหลังใช้งาน ตรวจสอบความพร้อมของพนักงานขับรถก่อนใช้งาน รวมทั้งตรวจสอบสภาพรถตามระยะทางหรือกำหนดเวลา

รูปภาพแสดง การเติบโตของตลาดธุรกิจการซ่อมแซมและการบริการยานยนต์ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

สำหรับไทย อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่จัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curves) ซึ่งรัฐบาลไทยให้การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) รวมถึงมีเป้าหมายให้ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตรถยนต์ชั้นนำของโลก และเป็นศูนย์กลางผู้ผลิตรถยนต์แห่งภูมิภาค ซึ่งนโยบายดังกล่าวมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการให้บริการซ่อมบำรุงยานยนต์ประเภทต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่เป็นการดูแลรักษา ตรวจสอบสภาพ ตกแต่ง ปรับเปลี่ยนชิ้นส่วน อุปกรณ์ หรืออะไหล่ โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนและอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจบริการซ่อมบำรุง ดังนี้

ปัจจัยสนับสนุน

- นโยบายภาครัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- การเติบโตทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งในตลาดเกิดใหม่ และการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งช่วยให้การคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
- พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีความจำเป็นต้องใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทาง

อุปสรรคทางธุรกิจ

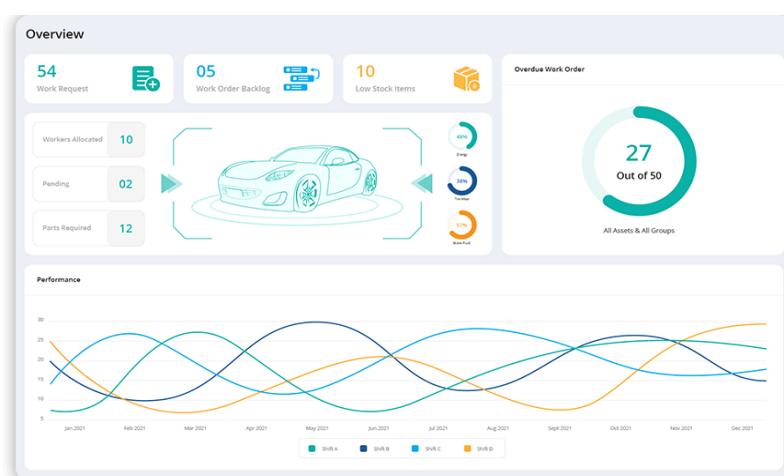
- ต้นทุนการดำเนินงานที่สูงเนื่องจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วเทคโนโลยีสมัยใหม่และความกังวลด้านสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น
- การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการซ่อมบำรุงเฉพาะทาง เช่น ยานยนต์ขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้า
- ธุรกิจรับซ่อมเฉพาะส่วน เช่น ตัวถัง เคาะพ่นสี และดูแลรถ นับเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ

- อุปสงค์การใช้รถที่ปรับตัวลดลงจากการชะลอการเดินทางสืบเนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมาตรการจำกัดการเดินทาง

นอกจากนี้ ในแง่ของเทคโนโลยีในการผลิต ยานยนต์รุ่นใหม่ได้รับการวิจัยพัฒนาให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแต่ด้านพลังงานเชื้อเพลิงที่ให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานสะอาดจากไฟฟ้า และการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อม แต่รวมถึงการพัฒนาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ต้องใช้ร่วมกับยานยนต์ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการประกอบธุรกิจบริการซ่อมบำรุง กล่าวคือ อุปกรณ์และชิ้นส่วนของยานยนต์รุ่นใหม่จะถูกผู้ผลิตกำหนดอายุการใช้งาน ซึ่งเมื่อถึงกำหนดแล้ว ส่วนใหญ่จำเป็นต้องทำการเปลี่ยนอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนนั้น ๆ ซึ่งแตกต่างกับอะไหล่ของยานยนต์ในอดีตที่ไม่มีการกำหนดอายุการใช้งาน จึงทำให้เมื่อมีการใช้สอยถึงระยะทางที่กำหนด อุปกรณ์และชิ้นส่วนของรถยนต์รุ่นใหม่จะต้องมีการเปลี่ยนทดแทนเพิ่มขึ้น ขณะที่ปริมาณชิ้นส่วนอุปกรณ์มีจำนวนลดลงและหาได้ยากมากขึ้นในท้องตลาด ราคาอะไหล่ซ่อมบำรุงจึงสูงขึ้นตามมา และอาจส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคจำเป็นต้องเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างการซ่อมแซมกับการซื้อรถยนต์คันใหม่ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่ออุปสงค์ในธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ รวมไปถึงมีผลต่อผู้ประกอบการที่ต้องปรับปรุงอุปกรณ์การตรวจสอบสภาพซ่อมแซมยานยนต์ให้มีความทันสมัยและก้าวทันเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ต้องมีการลงทุนในนวัตกรรมใหม่ ๆ และพัฒนาช่างซ่อมบำรุงให้มีความเชี่ยวชาญเพียงพอต่อการใช้งานเทคโนโลยีดังกล่าว เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบสภาพการเชื่อมโยงข้อมูลการใช้งานยานพาหนะ การใช้เครื่องยนต์ระบบไฟฟ้า (electrification) การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการวางแผนและการจัดตารางเวลาซ่อมบำรุงจากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงการพัฒนาของธุรกิจการแปรรูปและประกอบกลุ่มชิ้นงานขนาดใหญ่ (modularization) เป็นต้น โดยการพัฒนาของเทคโนโลยีเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่เปลี่ยนทิศทางของธุรกิจบริการซ่อมบำรุง ความต้องการของตลาด รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคในอนาคต

เมื่อการซ่อมบำรุงยานยนต์มีผลต่อต้นทุนการดำเนินงานธุรกิจอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายเป็นไปอย่างแม่นยำ ขณะนี้ ผู้ประกอบธุรกิจบริการซ่อม

รูปภาพแสดง การใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์ ในการวิเคราะห์ปัญหาการรถในธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์

ยานยนต์เริ่มที่ ที่มารูปภาพ : <https://cmmssoftware.leantransitionsolutions.com/cmms-automotive> การซ่อมบำรุงรูปแบบใหม่ โดยผู้ใช้บริการสามารถสมัครสมาชิกในการรักษาซ่อมบำรุง (Subscription-based Maintenance programs) ในรูปแบบรายเดือน/รายปี เพื่อที่จะสามารถนำรถยนต์เข้าซ่อมบำรุงอย่างต่อเนื่องด้วยราคาที่ถูกลง

อีกทั้งแผนดังกล่าวถือว่ามีประสิทธิภาพในการที่จะช่วยให้ผู้ให้บริการสามารถพัฒนาความสัมพันธ์และเพิ่มการสื่อสารระหว่างธุรกิจกับลูกค้า การทำการตลาด รวมถึงการเก็บข้อมูลของลูกค้าเพื่อการให้บริการที่ดียิ่งขึ้น และตรงจุด อีกทั้งยังทำการซ่อมบำรุงเชิงพยากรณ์ได้อีกด้วย⁵

ปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกมีนโยบายผลักดันยานยนต์ที่ใช้พลังงานทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ผลิตรายานยนต์ได้ตอบรับนโยบายดังกล่าวโดยมีการพัฒนาและผลิตรายานยนต์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าออกขายในตลาดมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่อาจเกิดในการซ่อมบำรุงยานยนต์พลังงานไฟฟ้า คือ การจัดหาอะไหล่สำหรับการซ่อมบำรุงที่ยังมีในวงจำกัดและราคาสูง โดยเฉพาะแบตเตอรี่ไฟฟ้าซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนรถยนต์ยังคงมีราคาสูง จึงทำให้ต้นทุนสำหรับการซ่อมบำรุงหรือการทดแทนอะไหล่ที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพอยู่ในระดับสูงตามไปด้วย อีกทั้งศูนย์สำหรับการซ่อมบำรุงรักษารถยนต์และสถานีชาร์จไฟยังไม่มีเปิดให้บริการอย่างแพร่หลาย

หนึ่งในตัวอย่างของประเทศที่มีการปรับตัวในเรื่องการลดต้นทุนการผลิตและนโยบายสถานีชาร์จไฟ คือ สวีเดนที่เริ่มสร้างถนนที่รถยนต์ไฟฟ้าสามารถชาร์จไฟได้ในขณะวิ่ง โดยใช้เทคโนโลยีระบบถนนไฟฟ้า (Electric Road System หรือ ERS) บนเส้นทาง E20 ภายใต้การขับเคลื่อนเป้าหมายในการลดการปล่อยมลพิษจากภาคการขนส่งและส่งเสริมการใช้งานรถยนต์ไฟฟ้าในอนาคต นอกจากนี้ รัฐบาลสวีเดนยังมีแผนที่จะเพิ่มถนนไฟฟ้าอีก 3,000 กิโลเมตรภายในปี 2035 และยังมีความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัยของเยอรมนีและฝรั่งเศส เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์งานวิจัยเกี่ยวกับถนนไฟฟ้าด้วย⁶ อย่างไรก็ตาม การปรับตัวของหลายประเทศที่เกี่ยวกับนโยบายสิ่งแวดล้อมและแนวโน้มยานยนต์ที่ใช้พลังงานทางเลือกที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อความท้าทายสำหรับผู้ประกอบและธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ ธุรกิจชิ้นส่วนรถยนต์ รวมไปถึงธุรกิจถนน ERS ที่กล่าวไปข้างต้นด้วย

สำหรับ ประเทศไทยมีสถานีชาร์จสาธารณะประมาณ 1,000 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบกับสถานีบริการน้ำมันที่มีประมาณ 30,000 แห่ง⁷ ดังนั้น หากผู้ประกอบการธุรกิจทำการศึกษาและพัฒนากระบวนการซ่อมบำรุงให้ทันต่อความต้องการของตลาดและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป โอกาสในการขยายตัวของธุรกิจก็จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2566 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการส่งเสริมรถยนต์ไฟฟ้า โดยอนุมัติมาตรการสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ระยะที่ 2 หรือ EV 3.5 ในช่วงเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2567 – 2570) ประกอบด้วยมาตรการภาษี และมาตรการอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษี โดยครอบคลุมทั้งรถยนต์ไฟฟ้า รถกระบะไฟฟ้า และรถจักรยานยนต์ไฟฟ้า ผ่านการให้สิทธิประโยชน์ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) เงินอุดหนุน โดยให้เงินอุดหนุนรถยนต์ไฟฟ้าและรถกระบะไฟฟ้า 50,000-100,000 บาทต่อคัน และรถจักรยานยนต์ 10,000 บาทต่อคัน (2) การลดอัตราอากรขาเข้ารถยนต์สำเร็จรูป โดยลดอากรขาเข้าไม่เกินร้อยละ 40 สำหรับการนำเข้ารถยนต์ไฟฟ้าสำเร็จรูป หรือ CBU ที่มีราคาไม่เกิน 2 ล้านบาท ในช่วง 2 ปีแรก (2567-2568) และ (3) การลดอัตราภาษีสรรพสามิต โดยลดอัตราภาษีสรรพสามิตจากร้อยละ 8 เหลือร้อยละ 2 สำหรับรถยนต์ไฟฟ้าราคาไม่เกิน 7 ล้านบาท และสนับสนุนให้หน่วยงานรัฐและเอกชนขยายสถานีชาร์จไฟฟ้าเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งานรถ EV และกำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตรถยนต์ไฟฟ้าในระดับต่ำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพื่อให้ราคาเครื่องยนต์และรถจักรยานยนต์แบบพลังงานไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ (Battery Electric

⁵ <https://www.automotiveworld.com/articles/is-this-the-start-of-an-automotive-subscription-trend/>

⁶ <https://www.springnews.co.th/keep-the-world/energy/839175>

⁷ ภัชชิสรา อุกฤษสิริกุล, “เพราะมีสถานีชาร์จไม่พอหรือยัง? ทำไมคนไทยยังใช้ EV กันน้อย?” (6 ธ.ค. 2564), สปริงนิวส์, <https://www.springnews.co.th/spring-life/818818>.

Vehicle: BEV) ลดลงใกล้เคียงกับราคารถยนต์และรถจักรยานยนต์ประเภทเครื่องยนต์สันดาปภายใน เพื่อกระตุ้นการบริโภครถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย⁸

1.2 สถานะตลาดและแนวโน้มการแข่งขันภายในประเทศ⁹

การจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย¹⁰ ได้จำแนกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดประเภทธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ของไทย

การบำรุงรักษาและการซ่อมยานยนต์ (Maintenance and repair of motor vehicles)	
45201 การบำรุงรักษาและการซ่อมระบบเครื่องยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์	การบำรุงรักษาและการซ่อมระบบเครื่องยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ เช่น การซ่อมเครื่องยนต์ไดนาโม มอเตอร์ การปรับตั้งเครื่องยนต์ การซ่อมและปรับคาร์บูเรเตอร์ กระปุกเฟือง บังคับล้อเบรก สายพาน การซ่อมระบบกันสะเทือน ระบบท่อไอเสีย และระบบทำความเย็น การซ่อมยางล้อและยางใน การติดตั้งหรือการเปลี่ยนยางล้อและยางใน การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อมระบบไฟฟ้าและการบริการชาร์จแบตเตอรี่ การซ่อมระบบหัวฉีดอิเล็กทรอนิกส์ การติดตั้งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิต แต่ไม่รวมถึง -- การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยางล้อ
45202 การบำรุงรักษาและการซ่อมตัวถัง ประตู หน้าต่าง และอื่น ๆ ที่คล้ายกัน	การบำรุงรักษาและการซ่อมตัวถัง และการบริการอื่น ๆ ที่คล้ายกัน ได้แก่ การซ่อมประตู หน้าต่าง และกระจกหน้าต่าง กุญแจ กันชน การพ่นสีและการทำสี และการซ่อมส่วนอื่น ๆ ที่คล้ายกัน
45203 การบำรุงรักษายานยนต์ทั่วไป	การทำความสะอาดและการบริการบำรุงรักษาที่ทำเป็นประจำ เช่น การบริการล้างรถ การป้องกันสนิม การขัดสีเคลือบเงา การดูแลรักษาการล้าง และการขัดเงา ฯลฯ การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันเกียร์ น้ำมันคลัชต์ การทำความสะอาดเบาะพรม รวมถึงการซ่อมเบาะรถยนต์ แต่ไม่รวมถึง -- การบริการลากรถออกจากถนน -- การทดสอบความปลอดภัยในท้องถนนสำหรับยานยนต์
การขายการบำรุงรักษาและการซ่อมจักรยานยนต์ชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริม ที่เกี่ยวเนื่อง (Sale, maintenance and repair of motorcycles and related parts and accessories)	
45405 การบำรุงรักษาและการซ่อมจักรยานยนต์	การซ่อมและบำรุงรักษาจักรยานยนต์และรถอื่น ๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์จักรยานยนต์ แต่ไม่รวมถึง -- การทดสอบความปลอดภัยในท้องถนนสำหรับยานยนต์

⁸ ธนาคารไทยพาณิชย์.2565.มาตรการส่งเสริมรถ EV จุดเริ่มต้นการเติบโต.

<https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/home-car/package-of-incentives-ev-car.html>

⁹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ธุรกิจซ่อมบำรุงรถยนต์ บทวิเคราะห์ธุรกิจ ประจำเดือน มิถุนายน 2562 จังหวัดนนทบุรี,

https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2562/T26/T26_201906.pdf.

¹⁰ กรมการจัดหางาน, การจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี 2552,

https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/vgnew_th/d8a88846bfef391bbf9602fe0ba18d1b.pdf.

จากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ 21 มีนาคม 2567 พบว่า มีนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ตามประเภทข้างต้น รวม 6,189 ราย แบ่งเป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย 100% จำนวน 5,932 ราย และนิติบุคคลที่ต่างชาตร่วมลงทุนจำนวน 268 ราย มูลค่าการลงทุนรวม 2,059 ล้านบาท¹¹ (ตารางที่ 2) ทั้งนี้ เนื่องด้วยธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ชิ้นส่วน อุปกรณ์ และอะไหล่ที่บางส่วนต้องนำเข้าจากต่างประเทศ จึงเป็นโอกาสในการลงทุนและมีนักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจในการเข้ามาดำเนินธุรกิจ และร่วมทุนกับผู้ประกอบการไทยในสาขา

ตารางที่ 2 นิติบุคคลที่ชาวต่างชาติร่วมลงทุนในธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์

ธุรกิจ	จำนวน (ราย)	มูลค่าการลงทุน (ล้านบาท)	สัญชาติ
กิจกรรม 45201 การบำรุงรักษาและการซ่อมระบบ เครื่องยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์	162	1520	จีน ฮองกง ญี่ปุ่น เยอรมัน
กิจกรรม 45202 การบำรุงรักษาและการซ่อมตัวถัง ประตูหน้าต่างและอื่น ๆ ที่คล้ายกัน	29	103	จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ แอนทิลีส
กิจกรรม 45203 การบำรุงรักษายานยนต์ทั่วไป	64	355	เยอรมัน จีน มาเลเซีย อเมริกัน
กิจกรรม 45405 การบำรุงรักษาและการซ่อม จักรยานยนต์	13	81	จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย
รวม	268	2,059	

ที่มา กรมพัฒนาธุรกิจการค้า⁶

เนื่องจากธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ จึงถูกจัดให้เป็นธุรกิจที่ต้องได้รับการอนุญาตการประกอบกิจการ ซึ่งจากข้อมูลสถิติของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า ในปี 2566 มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการซ่อมบำรุงรถยนต์ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวนทั้งสิ้น 2,981 โรงงาน มีมูลค่าจำนวนเงินลงทุนทั้งหมด 148,996.88 ล้านบาท และมีการจ้างงาน 60,609 คน (ตารางที่ 3) ทั้งนี้ เนื่องด้วยธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับรถยนต์และจักรยานยนต์ที่ใช้เป็นพาหนะในการเดินทางในชีวิตประจำวัน ธุรกิจประเภทนี้ส่วนใหญ่จึงตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนเมือง โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนประชากรและปริมาณรถมาก

ตารางที่ 3 สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ สิ้นปี 2566

¹¹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, DBD DataWarehouse+, <https://datawarehouse.dbd.go.th/> (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567).

ประเภท	จำนวน (โรงงาน)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	แรงงาน (คน)
(1) การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	2,953	148,627.18	60,150
(2) การซ่อมแซมรถพ่วง จักรยานสามล้อ จักรยานสองล้อ หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว	13	161.20	241
(3) การพ่นสีกันสนิม ยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์	15	208.50	218
(4) การล้างหรืออัดฉีดยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ ¹²	-	-	-
รวม	2,981	148,996.88	60,609

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม¹³

2. ลักษณะธุรกิจและการแบ่งประเภทสาขาบริการ

2.1 ลักษณะธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์

ผู้ผลิตยานยนต์มักจะมีการรับประกันคุณภาพของรถในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาทิ ความบกพร่องของอุปกรณ์ ความเสียหายอย่างผิดปกติจากการผลิตหรือประกอบ ยกเว้นของการใช้งานผิดประเภทหรืออุปกรณ์ที่มีการเสื่อมสภาพ ดังนั้น หากยังอยู่ในระยะรับประกันคุณภาพ ผู้ใช้มักจะนำรถเข้ารับบริการตรวจสอบสภาพ และดูแลที่ศูนย์บริการของผู้ผลิต หากแต่เมื่อหมดระยะการรับประกันคุณภาพแล้ว อาจเลือกใช้บริการจากศูนย์บริการของผู้ผลิตเช่นเดิม หรืออาจใช้บริการจากอู่ซ่อมรถทั่วไป อย่างไรก็ตาม การนำรถยนต์เข้ารับการซ่อมบำรุงที่ศูนย์บริการจะมีค่าใช้จ่ายในการใช้บริการค่อนข้างสูง ทำให้ผู้ใช้บริการหันมาใช้บริการของธุรกิจอู่ซ่อมรถทั่วไปเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกิจการที่ให้บริการซ่อมบำรุงแก่ลูกค้าทั่วไปโดยไม่จำกัดยี่ห้อรถยนต์มักมีอัตราค่าบริการต่ำกว่าค่าบริการของศูนย์บริการผู้ผลิตรถยนต์ แต่สามารถให้บริการครอบคลุมถึงการตรวจเช็คสภาพและซ่อมเครื่องยนต์ ตัวถังและสีรถยนต์ ซึ่งแต่ละแห่งจะให้บริการที่หลากหลายแตกต่างกันตามขนาดของสถานบริการและความชำนาญของช่าง ขึ้นอยู่กับประเภทตามลักษณะการให้บริการ แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- การซ่อมตัวถังและเคาะพ่นสี
- การซ่อมเครื่องยนต์และช่วงล่าง
- การซ่อมตัวถังและพ่นสี และซ่อมเครื่องยนต์และช่วงล่าง
- ประเภทอื่นๆ ได้แก่ การซ่อมบำรุงรักษาเครื่องยนต์ เช่น เปลี่ยนยาง ตั้งศูนย์ถ่วงล้อ เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง อัดฉีด เป็นต้น

หากแบ่งตามขนาดการลงทุน ธุรกิจซ่อมรถยนต์สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

- 1) ศูนย์ซ่อมรถยนต์ขนาดใหญ่ เป็นศูนย์บริการซ่อมรถยนต์เฉพาะยี่ห้อ ศูนย์บริการเหล่านี้จะให้บริการซ่อมรถยนต์เฉพาะยี่ห้อเท่านั้น เช่น ศูนย์บริการฮอนด้า ศูนย์บริการโตโยต้า ศูนย์บริการนิสสัน เป็นต้น

¹² ตัวเลขจำนวนโรงงานประเภทการล้างหรืออัดฉีดยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์มีจำนวนน้อย เนื่องจากการขออนุญาตส่วนใหญ่จะเป็นบริการที่รวมอยู่ในการบริการประเภทอื่น เช่น สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

¹³ กรมโรงงานอุตสาหกรรม, “สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. 2535 จำแนกตามประเภท ณ สิ้นปี 2566”, จากเว็บไซต์ <https://www.diw.go.th/webdiw/static-fac/> (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567).

- 2) **ธุรกิจซ่อมรถยนต์ทั่วไป** กิจกรรมประเภทนี้มีลูกค้าอยู่ทั่วไปในบริเวณนั้น มักจะตั้งอยู่ในย่านชุมชน เช่น ใกล้ถนนใหญ่ ใกล้หมู่บ้าน บางแห่งอาจจะลงทุนสูงในด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย มีบริการตรวจซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องยนต์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ บางแห่งอาจจะมีบริการซ่อมโดยเน้นหนักไปในรถยนต์ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง
- 3) **กิจการซ่อมรถยนต์เฉพาะอย่าง** บริการรับจ้างซ่อม เช่น ไดนาโม ระบบ ไฟ หม้อน้ำ เคาะพ่นสี ปะยาง ซ่อมช่วงล่าง ฯลฯ กิจกรรมประเภทนี้จะมีช่างที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างเท่านั้น

หากจะแบ่งตามลักษณะการบริการและความชำนาญ ก็สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) **ศูนย์บริการซ่อมบำรุงรถยนต์** จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ เพื่อให้บริการแก่รถยนต์ ยี่ห้ออื่นๆ หลังการขาย
- 2) **อู่ซ่อมรถยนต์ที่มีความชำนาญเฉพาะ** ในบางยี่ห้อเป็นอู่ซ่อมบำรุงรถยนต์ที่มีมาตรฐานการซ่อมใกล้เคียงกับศูนย์บริการฯ โดยเจ้าของส่วนใหญ่จะเคยผ่านงานหรือเป็นหัวหน้าช่างในศูนย์บริการมาก่อน รวมทั้งมีเงินทุนสูงด้วยเช่นกัน
- 3) **ศูนย์บริการเฉพาะด้าน** ไทยมีผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ดำเนินกิจการทั่วประเทศยกตัวอย่างเช่น Cockpit, Pro Check, V-Care, B-Quick และ Check point เป็นต้น โดยแต่ละรายมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ ให้บริการที่เกี่ยวกับระบบช่วงล่างของรถยนต์ เช่น ยาง เบรก คลัช โช๊ค เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถานบริการขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ตามทำเลที่สำคัญต่าง ๆ เช่น สถานีบริการน้ำมัน ดิสเคาท์สตรี และ ศูนย์การค้า เป็นต้น

ธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ทั่วไป มักใช้แรงงานจำนวนน้อย แต่ต้องเป็นแรงงานมีความถนัดและเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ระบบปรับอากาศ แบตเตอรี่ ไดนาโม หรือการเปลี่ยนยาง เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันพบว่า ธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ขนาดเล็ก ประเภทซ่อมเครื่องยนต์มีจำนวนลดลง เนื่องจากเทคโนโลยีของธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพที่สูงกว่า แต่ก็ยังคงเหลือธุรกิจบริการซ่อมบำรุงประเภทซ่อมสีและตัวถัง รวมทั้งรูปแบบการซ่อมประเภทอื่น ๆ เช่น เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง ปะยาง เป็นต้น ซึ่งธุรกิจบริการซ่อมบำรุงประเภทนี้ใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการไม่มากนัก และสามารถตั้งอยู่ในลักษณะเป็นห้องแถวหรือใช้พื้นที่ริมถนนในการประกอบกิจการ ส่วนของลักษณะการซ่อมนั้นมีการดำเนินการที่ไม่มีความแน่นอน ทั้งเรื่องมาตรฐาน และคุณภาพการซ่อม ขึ้นอยู่กับความชำนาญของช่าง ซึ่งมีระดับการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ และการฝึกฝีมือที่แตกต่างกัน¹⁴

2.2 ผู้ประกอบการธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ในประเทศไทย¹⁵

2.2.1 ธุรกิจการบำรุงรักษาและการซ่อมระบบเครื่องยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

¹⁴ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, รายงานผลการศึกษา โครงสร้างกลยุทธ์พัฒนาศักยภาพธุรกิจไทยรองรับการค้าเสรี (31 ต.ค. 2559), www.thaifita.com.

¹⁵ เป็นการศึกษาตัวอย่างนิติบุคคลที่มีรายได้สูงสุดในธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์แต่ละประเภทตามที่ได้นำเสนอส่งการเงินปีล่าสุด (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มี.ค. 2566) คือ ปี 2564

▪ **บริษัท บี-ควิก จำกัด** ก่อตั้งเมื่อปี 2539 ในชื่อของบริษัท บุญผ่อง จำกัด และจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในชื่อบริษัท บี-ควิก จำกัด เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2546 เป็นศูนย์บริการรถยนต์ครบวงจร ให้บริการยาง ซ่อมบำรุงระบบเบรก แบตเตอรี่ ใช้อุปกรณ์ ช่วงล่าง ระบบแอร์รถยนต์ เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง และซ่อมรอยแตกกระจกรถยนต์ มีสาขาที่เปิดให้บริการ 175 แห่งทั่วประเทศ รวมไปถึงมีสาขาที่ต่างประเทศ และมีอีก 2 สาขา ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย¹⁶ โดยในปี 2565 มีรายได้รวม 8,880.12 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 20.29¹⁷

2.2.2 ธุรกิจการบำรุงรักษาและการซ่อมตัวถังประตูหน้าต่างและอื่น ๆ ที่คล้ายกัน

▪ **บริษัท รุ่งเจริญ พลัส จำกัด** จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2555 ตั้งอยู่จังหวัดสมุทรปราการ เป็นบริษัทในเครือของบริษัท มิตรรุ่งเจริญ จำกัด ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการครบวงจรของรถยนต์ ฟอรัค และรับจ้างซ่อมแซมต่อตัวถังติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยานพาหนะทุกชนิด โดยในปี 2565 มีรายได้รวม 1,502.67 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 12.90¹⁸

2.2.3 ธุรกิจการบำรุงรักษายานยนต์ทั่วไป

▪ **บริษัท วิช ออโต้ เซอร์วิส จำกัด** จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2561 โดยมีวัตถุประสงค์ตอนจดทะเบียนเพื่อประกอบกิจการซื้อ ขาย รถยนต์ อะไหล่รถยนต์ อุปกรณ์ตกแต่งรถยนต์ และมีวัตถุประสงค์ตามทีส่งงบการเงินปีล่าสุดคือบริการซ่อมแซมบำรุงรักษายานพาหนะทุกชนิด โดยในปี 2565 มีรายได้รวม 1,797.82 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 64.67¹⁹

2.2.4 ธุรกิจการบำรุงรักษาและการซ่อมจักรยานยนต์

▪ **บริษัท โมโตยาร์ด จำกัด** จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2562 ตั้งอยู่จังหวัดตรัง ให้บริการบำรุงรักษาและซ่อมจักรยานยนต์ โดยในปี 2565 มีรายได้รวม 10,480.87 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 54.18²⁰

2.3 หน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(1) ประเภทบุคคลธรรมดา

- มีลักษณะเป็นกิจการที่มีเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา คนเดียวหรือหลายคน หรือห้างหุ้นส่วน สามัญ ประเภทไม่จดทะเบียน
- ผู้ประกอบธุรกิจซ่อมเครื่องยนต์รถยนต์ประเภทบุคคลธรรมดา ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

(2) ประเภทนิติบุคคล บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

¹⁶ รุ่งจัก บี-ควิก, <https://www.b-quik.com/th/about>; “บี-ควิก” ผงาดซื้อกิจการจากบริษัทแม่ สร้างแบรนด์ศูนย์บริการรถยนต์มาตรฐานโลก (23 พฤศจิกายน 2546), <https://positioningmag.com/>; บี-ควิก รุกออนไลน์ข้อปึง เปิดตัวสาขาออนไลน์บุรี พร้อมให้ข้อปตลอด 24 ชั่วโมงที่ www.B-Quik.com (25 มี.ค. 2564), <https://www.ryt9.com/s/iqml/32111013>.

¹⁷ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0105546081804> (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567).

¹⁸ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0115555012071> (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567); บริษัท มิตรรุ่งเจริญ จำกัด, <https://www.m-rc.co.th/16517228/>เกี่ยวกับเรา.

¹⁹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0105551044890> (ข้อมูล ณ วันที่ 21 มี.ค. 2567).

²⁰ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0925562000077> (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มี.ค. 2566).

- ผู้ประกอบการธุรกิจต้องจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.3.2 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 มาตรา 4 กำหนดคำนิยาม “คนต่างด้าว” เพื่อประกอบการพิจารณาว่านิติบุคคลที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย มีสัญชาติไทยหรือต่างด้าว โดยพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้น และมาตรา 8(3) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด ซึ่งธุรกิจซ่อมบำรุงรถยนต์อยู่ภายใต้ข้อ (21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น คนต่างด้าวที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ จะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

2.3.3 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 และกฎกระทรวงกำหนดประเภท ชนิด และขนาดของโรงงาน พ.ศ. 2563

เป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญครอบคลุมเรื่องการประกอบกิจการโรงงาน โดยกำหนดขั้นตอนหลักเกณฑ์สำหรับการตั้งโรงงาน การดำเนินการของโรงงาน รวมถึงการกำกับดูแลโรงงาน ซึ่ง “โรงงาน” หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวม ตั้งแต่ห้าสิบลำแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ซึ่งโรงงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ ถูกจัดอยู่ในโรงงานจำพวกที่ 1 และ 3 ดังนี้

ตารางที่ 4 การจำแนกประเภทโรงงานธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์

ประเภท	ขนาดหรือชนิดของโรงงาน	เงื่อนไขการประกอบกิจการ	ธุรกิจบริการซ่อมบำรุงยานยนต์
โรงงานจำพวกที่ 1	ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	สามารถประกอบกิจการได้ทันที	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการล้างหรืออัดฉีดยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์
โรงงานจำพวกที่ 2	- มีเครื่องจักรขนาดมากกว่า 50 แรงม้า แต่ไม่เกิน 75 แรงม้า และมีจำนวนคนงานมากกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 75 คน หรือ - ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน	-
โรงงานจำพวกที่ 3	- มีเครื่องจักรขนาดมากกว่า 75 แรงม้า และมีจำนวนคนงานมากกว่า 75 คน หรือ - ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ รถพ่วง จักรยานสามล้อ จักรยานสองล้อ หรือ ส่วนประกอบ ของยานดังกล่าวอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

			(๑) การซ่อมแซมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว (๒) การซ่อมแซมรถพ่วง จักรยานสามล้อ จักรยานสองล้อหรือส่วนประกอบของยานดังกล่าว (๓) การพ่นสีกันสนิมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์
--	--	--	---

2.3.4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558

การประกอบธุรกิจซ่อมรถยนต์จะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ซึ่งมีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ผู้ใดก่อเหตุรำคาญอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ อาทิ โรงงานไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษ เป็นต้น นอกจากนี้ ธุรกิจซ่อมบำรุงยานยนต์ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการควบคุมแลกำกับดูแล

2.4 ขอบเขตสาขาบริการซ่อมบำรุงยานยนต์

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) จำแนกกิจกรรมภาคบริการออกเป็น 12 สาขาหลัก และประมาณ 150 สาขาย่อย²¹ โดยอ้างอิงจาก 1991 Provisional Central Products Classification (CPC) ของสหประชาชาติ ซึ่งบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ถูกจัดอยู่ภายใต้สาขาบริการขนส่ง (Transport Services) โดยมีขอบเขตครอบคลุม CPC 6112 และ CPC 8867 ดังนี้

11. TRANSPORT SERVICES	
11.F. Road Transport Services	
CPC	ขอบเขตกิจกรรม
CPC 6112 Maintenance and repair services of motor vehicles	1) บริการซ่อมบำรุงอาจเกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์ ยกเครื่องยนต์ ปรับแต่งรถยนต์ ซ่อมคาร์บูเรเตอร์และการปรับระบบไฟฟ้า การซ่อมแซมและการชาร์จแบตเตอรี่ พวงมาลัย ระบบเกียร์ การตั้งศูนย์ถ่วงล้อเพื่อปรับสมดุล ระบบเบรก ระบบไอเสีย ระบบระบายความร้อน การเปลี่ยนหม้อน้ำ และการบำรุง รักษาเครื่องยนต์อื่น ๆ 2) บริการซ่อมบำรุงตัวรถยนต์และโครงสร้างรถยนต์อื่น ๆ นอกเหนือจากเครื่องยนต์ อาทิ ประตู ระบบล็อก ติดกันชน ทาสีรถยนต์ ทำเบาะรถยนต์ หน้าต่าง หน้าจอและหน้าปัดรถยนต์ และอื่น ๆ

²¹ WTO Services Sectoral Classification List (10 July 2021), MTN.GNS/W/120.

3) บริการรถยนต์ถูกฉีบนท้องถนนและการทำความสะอาดและบริการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ อาทิเช่น บริการล้าง อัด ฉีดรถยนต์ บริการขัดและ บริการแว็กซ์ ฯลฯ เป็นต้น

ทั้งนี้ ไม่รวมบริการซ่อมหล่อดอกยางรถยนต์ หล่อดอก ซ่อมปะและเปลี่ยนยางใหม่ ซึ่งอยู่ภายใต้ CPC 36120

CPC 8867 Repair services n.e.c. of motor vehicles, trailers and semi-trailers, on a fee or contract basis	บริการซ่อมบำรุงที่ไม่ได้มีการจำแนกไว้ ครอบคลุมยานยนต์ รถพ่วงและกึ่งพ่วง โดยคิดค่าธรรมเนียมหรือเป็นไปตามสัญญา
--	--

รูปแบบการให้บริการซ่อมบำรุงรถยนต์ (Mode of Supply)

รูปแบบการค้าบริการ	ตัวอย่าง
Mode 1: Cross/border Supply การให้บริการข้ามพรมแดน โดยผู้ให้บริการและผู้รับบริการอยู่คนละประเทศ และให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ช่างซ่อมบำรุงยานยนต์ชาวญี่ปุ่นจากบริษัทในประเทศญี่ปุ่น ให้บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรถยนต์แก่ช่างที่อยู่ในประเทศไทยผ่านทางออนไลน์ โทรศัพท์ หรืออีเมล
Mode 2: Consumption Abroad การเดินทางไปใช้บริการในต่างประเทศ โดยผู้บริโภครเดินทางจากประเทศหนึ่งเข้าไปใช้บริการในประเทศที่ตั้งของผู้ให้บริการ	ไทยนำรถยนต์ไปใช้บริการซ่อมบำรุงจากผู้ให้บริการในต่างประเทศ หรือ ชาวต่างชาตินำรถยนต์มาใช้บริการซ่อมบำรุงในประเทศไทย
Mode 3: Commercial Presence การตั้งกิจการในต่างประเทศ โดยผู้ให้บริการจากประเทศหนึ่งเข้าไปลงทุนจัดตั้งธุรกิจในประเทศผู้ให้บริการ	ผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนเปิดอู่ซ่อมบำรุงรถยนต์ในต่างประเทศ
Mode 4: Presence of Natural Persons การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา โดยบุคคลธรรมดาจากประเทศหนึ่ง เข้าไปทำงานหรือให้บริการในอีกประเทศหนึ่ง แต่ไม่ใช่แรงงาน	ช่างซ่อมบำรุงจากไทย เดินทางเข้าไปให้บริการในต่างประเทศ หรือช่างซ่อมบำรุงจากบริษัทแม่ในต่างประเทศเดินทางมาทำงานในศูนย์ซ่อมบำรุงของบริษัทลูกในประเทศไทย

3. การเปิดเสรีสาขาบริการบริการซ่อมบำรุงยานยนต์

3.1. องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

3.1.1 สมาชิก WTO ที่ผูกพันการเปิดตลาดสาขาบริการซ่อมบำรุงยานยนต์มีจำนวน 33 ราย (นับสหภาพยุโรปเป็น 1 ราย) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ผู้ผูกพันทั้ง CPC 6112 และ CPC 8867 ได้แก่ แอลเบเนีย บัลแกเรีย กาบองเวร์ดี กัมพูชา แคนาดา โกลด์โคสต์ โครเอเชีย สหภาพยุโรป แกรมเบีย จอร์เจีย กินี ไอซ์แลนด์ ญี่ปุ่น คาซัคสถาน เคนยา คีร์กีซสถาน เลโซโท ไลบีเรีย ลิกเตนสไตน์ เม็กซิโก มอลโดวา มอนเตเนโกร ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ จีนไทเป ทาจิกิสถาน ยูเครน และสหรัฐอเมริกา
 - ผู้ผูกพันเฉพาะ CPC 6112 ได้แก่ อาร์มีเนีย จีน นอร์ทธามซีโดเนีย และแอฟริกาใต้
- 3.1.2 ไทยไม่มีข้อผูกพันการเปิดตลาดในสาขาบริการซ่อมบำรุงยานยนต์

3.2 อาเซียน

ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทยอยเปิดตลาดการค้าบริการในระดับที่สูงขึ้นเป็นลำดับ โดยอาเซียนมีการจัดทำข้อผูกพันชุดที่ 10 เป็นชุดล่าสุด มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 ซึ่งในข้อผูกพันชุดดังกล่าว สมาชิกอาเซียนที่มีข้อผูกพันสาขาบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม มีรายละเอียดดังนี้

กัมพูชา		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
อินโดนีเซีย		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 8867)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) Joint venture ต่างชาติถือครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 49	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
ลาว		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
มาเลเซีย		

สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการ प्रतिบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair services not elsewhere classified of trailers and semi trailers on a fee or contract basis (CPC 88670*)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) Representative Office, Regional Office หรือ Joint venture ต่างชาติถือครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 70	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
ฟิลิปปินส์		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการ प्रतिบัติเยี่ยงคนชาติ
Routine cleaning and maintenance services limited to vehicle laundry and car-wash services (CPC 6112**)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ต่างชาติถือครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 70	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 8867)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
สิงคโปร์		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการ प्रतिบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair services of motor vehicles (CPC 61120) Maintenance and repair services of parts of motor vehicles (CPC 88 **)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
ไทย		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการ प्रतिบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair of road transport equipment: Automobile emergency road services	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ต่างชาติถือครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 49 และผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่เกินกึ่งหนึ่ง	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด

Car valeting services (part of CPC Version 1.1: 87141)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) Joint venture ต่างชาติถือ ครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 70	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด
เวียดนาม		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	ข้อจำกัดการประติบัติเยี่ยงคนชาติ
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) Joint venture ต่างชาติถือ ครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 51	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) Joint venture ต่างชาติถือ ครองหุ้นไม่เกินร้อยละ 70

3.3 อาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ภาคี
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	ครอบคลุมเฉพาะ Automobile emergency road services (1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ต่างชาติถือครองหุ้นไม่เกิน ร้อยละ 49 และผู้ถือหุ้น ต่างชาติไม่เกินกึ่งหนึ่ง (4) ไม่ผูกพัน	บรูไน (Reservations & NCMs) <ul style="list-style-type: none"> สงวนสิทธิที่จะใช้มาตรการที่เกี่ยวข้อง กับบริการสาขานี้ กัมพูชา (1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน ยกเว้นที่ระบุในข้อผูกพัน การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Business Visitors, Persons Responsible for Setting Up of a Commercial Establishment, Intra-corporate Transferees) อินโดนีเซีย (Reservations & NCMs) <ul style="list-style-type: none"> สงวนสิทธิที่จะใช้มาตรการที่เกี่ยวข้อง กับบริการสาขา CPC 8867 (ยกเว้น จักรยานยนต์) ซึ่งรวมถึงสัดส่วนการถือ ครองหุ้นของต่างชาติไม่เกินร้อยละ 35 ลาว – มาเลเซีย (Reservations & NCMs) <ul style="list-style-type: none"> ไม่มีข้อสงวนในสาขานี้เป็นการเฉพาะ เมียนมา –

		<p>ฟิลิปปินส์</p> <p>(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน</p> <p>สิงคโปร์ (Reservations & NCMs)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สงวนสิทธิการใช้มาตรการกับบริการขนส่งทางบก (Land Transportation) บางประเภท <p>เวียดนาม</p> <p>–</p> <p>ออสเตรเลีย (Reservations & NCMs)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ไม่มีข้อสงวนในสาขานี้เป็นการเฉพาะ แต่มีข้อสงวนสำหรับ All Sectors อาทิ การลงทุนในบริษัทหรือธุรกิจ ออสเตรเลียโดยต่างชาติที่มีมูลค่าเกิน 275 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล เป็นต้น <p>จีน (ครอบคลุมเฉพาะ CPC 6112)</p> <p>(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่ผูกพัน (3) อนุญาตเฉพาะ Wholly foreign-owned subsidiaries (4) ไม่ผูกพัน</p> <p>ญี่ปุ่น (Reservations & NCMs)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สงวนสิทธิที่จะใช้มาตรการในสาขา Automobile Maintenance Business โดยต้องมีการจัดตั้งสถานที่ประกอบธุรกิจในญี่ปุ่นและได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <p>เกาหลี (Reservations & NCMs)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ สงวนสิทธิที่จะใช้มาตรการในสาขาบริการซ่อมบำรุงยานยนต์ โดยต้องมีการจัดตั้งสำนักงานในเกาหลีและได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <p>นิวซีแลนด์</p> <p>–</p>
<p>ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน – ออสเตรเลีย – นิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)</p>		

สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	-	-
ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	จีน
Maintenance and repair services (CPC 63, 6112 and 6122)	-	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด
Maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers (CPC 845 and 886)	-	(3) อนุญาตเฉพาะ Wholly foreign-owned subsidiaries (4) ไม่ผูกพัน
ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (ASEAN-Hong Kong, China Free Trade Agreement: AHKFTA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ฮองกง
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	-	-
ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - อินเดีย (ASEAN-India Free Trade Agreement: AIFTA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	อินเดีย
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	-	-
ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership: AJCEP)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ญี่ปุ่น
Maintenance and repair services of road transport equipment	-	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด

(including services supplied by mechanic) (CPC 6112, 8867)		(4) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นเงื่อนไขการจัดตั้งธุรกิจ
ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน – เกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Agreement: AKFTA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	เกาหลี
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	-	-

3.4 กรอบทวิภาคี

ความตกลงการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย (Thailand – Australia Free Trade Agreement: TAFTA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ออสเตรเลีย
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	-	-
ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ญี่ปุ่น
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112 + 8868)	(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่ผูกพัน (3) ไม่ผูกพัน (4) ไม่ผูกพัน	
Maintenance and repair services of road transport equipment (including services supplied by mechanic) (CPC 6112, 8867)		(1) ไม่ผูกพัน (2) ไม่มีข้อจำกัด (3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นเงื่อนไขการจัดตั้งธุรกิจ
ความตกลงการค้าเสรีไทย – ชิลี (Thailand-Chile Free Trade Agreement: TCFTA)		
สาขา/กิจกรรม	ข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด	
	ไทย	ชิลี
Maintenance and repair of road transport equipment	-	(1) ไม่มีข้อจำกัด (2) ไม่มีข้อจำกัด

		(3) ไม่มีข้อจำกัด (4) ไม่ผูกพัน
--	--	------------------------------------

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน
มีนาคม 2567

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน, การจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี 2552, https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/vgnew_th/d8a88846bfef391bbf9602fe0ba18d1b.pdf.
- The Business Research Company. Automotive Repair And Maintenance Global Market Opportunities And Strategies To 2031. <https://www.researchandmarkets.com/reports/5633461/automotive-repair-and-maintenance-global-market>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, รายงานผลการศึกษา โครงสร้างกลยุทธ์พัฒนาศักยภาพธุรกิจไทยรองรับการค้าเสรี, www.thaifta.com.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ธุรกิจซ่อมบำรุงรถยนต์ บทวิเคราะห์ธุรกิจ ประจำเดือน มิถุนายน 2562 จังหวัดนนทบุรี, https://www.dbd.go.th/download/document_file/Stastic/2562/T26/T26_201906.pdf.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, DBD DataWarehouse+, <https://datawarehouse.dbd.go.th/business/investment/49400>.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0105546081804>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0115555012071>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0105551044890>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, <https://datawarehouse.dbd.go.th/company/profile/5/0925562000077>
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม, “สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 จำแนกตามประเภท ณ สิ้นปี 2564”, จากเว็บไซต์ <https://www.diw.go.th/webdiw/static-fac/> (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มีนาคม 2566).

- “บี-ควิก” ผงาดซื้อกิจการจากบริษัทแม่ สร้างแบรนด์ศูนย์บริการรถยนต์มาตรฐานโลก” (23 พฤศจิกายน 2546), <https://positioningmag.com/>;
- บี-ควิก รุกออนไลน์ช้อปปิ้ง เปิดตัวสาขาออนไลน์บุรี พร้อมให้ช้อปตลอด 24 ชั่วโมง ที่ www.B-Quik.com (25 มีนาคม 2564), <https://www.ryt9.com/s/iqml/3211013>.
- ภัชภิชา ฤกษ์สิรินุกูล, “เพราะมีสถานีชาร์จไม่พอหรือยังไง ทำไมคนไทยยังใช้ EV กันน้อย?” (6 ธันวาคม 2564), สปริงนิวส์, <https://www.springnews.co.th/spring-life/818818>.
- รู้จัก บี-ควิก, <https://www.b-quik.com/th/about>.
- WTO Services Sectoral Classification List (10 July 2021), MTN.GNS/W/120.